

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 112/14
U Luxembourg 17. srpnja 2014.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-354/13
FOA, djelujući u ime Karsten Kaltoft/Kommunernes Landsforening (KL),
djelujući u ime općine Billund

Nezavisni odvjetnik Jääskinen smatra da morbidna pretilost može predstavljati „invaliditet“ za potrebe Direktive o jednakom postupanju pri zapošljavanju

Iako nema općeg načela prava EU koje zabranjuje diskriminaciju na temelju pretilosti, morbidna pretilost predstavljati „invaliditet“ ako je takvog stupnja da ograničava puno sudjelovanje u profesionalnom životu ravnopravno s drugim zaposlenicima

Radi unapređenja načela jednakog postupanja Direktiva o jednakom postupanju pri zapošljavanju¹ utvrđuje opći okvir za suzbijanje diskriminacije pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja. Prema toj direktivi, zabranjena je diskriminacija na temelju vjere i uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolnog opredjeljenja u području zapošljavanja. Usto mnogi članci u Ugovorima i Povelji o temeljnim pravima uređuju pitanje diskriminacije i invaliditeta, npr. članak 21. Povelje EU o temeljnim pravima zabranjuje „diskriminaciju na bilo kojoj osnovi kao što je... invaliditet“. Nijedna od tih odredaba ne spominje izričito pretilost.

Karsten Kaltoft radio je za općinu Billund u Danskoj kao njegovatelj djece tijekom petnaest godina skrbeći o tuđoj djeci u vlastitom domu kad je njegovo zaposlenje okončano 22. studenoga 2010. Kao razlog otkaza navedeno je smanjenje broja djece, ali nije naveden nijedan izričit razlog zašto je odabran baš g. Kaltoft. Tijekom svojeg zaposlenja g. Kaltoft nije nikada težio manje od 160 kg i s indeksom tjelesne mase od 54 bio je klasificiran kao pretio. Iako se o pretilosti g. Kaltofta raspravljalo na službenom saslušanju prilikom otkaza, stranke se ne slažu o tome kako se o tome poveo razgovor, a općina nije čela da je pretilost bila temelj za odluku o otkazu. Međutim, g. Kaltoft tvrdi da se njegov otkaz temeljio na nezakonitoj diskriminaciji zbog njegove težine pa je pred danskim okružnim sudom pokrenuo postupak za naknadu štete zbog te diskriminacije.

Retten i Kolding (sud u Koldingu, Danska), koji rješava o zahtjevu g. Kaltofta, uputio je Sudu pitanje o tome sadrži li pravo EU-a, osobito Ugovor i Povelja, samostalnu zabranu diskriminacije na temelju pretilosti. Alternativno pita može li se pretilost klasificirati kao invaliditet i tako potpasti pod područje primjene Direktive o jednakom postupanju pri zapošljavanju.

U svojem današnjem mišljenju nezavisni odvjetnik Niilo Jääskinen ističe da nijedan članak u Ugovoru ili Povelji ne spominje izričito pretilost kao zabranjeni temelj diskriminacije. Stoga bi takva zabrana mogla postojati jedino kao dio opće zabrane svake diskriminacije na tržištu rada koja proizlazi iz netaksativne naravi članka 21. Povelje. Međutim, Povelja obvezuje države članice samo kad implementiraju pravo EU-a, a nije bilo naznaka da je Danska implementirala ikoju odredbu prava EU-a o općoj zabrani diskriminacije na tržištu rada. Nezavisni odvjetnik naglašava da se svi zakonodavni akti EU-a koji zabranjuju diskriminatorno ponašanje odnose na posebne temelje diskriminacije u posebnim područjima primjene, umjesto da općenito zabranjuju svaku diskriminaciju. Nezavisni odvjetnik Jääskinen stoga zaključuje **da u pravu EU-a ne postoji opća i samostalna zabrana diskriminacije na temelju pretilosti.**

Što se tiče pitanja može li se pretilost klasificirati kao „invaliditet“ iz Direktive o jednakom postupanju pri zapošljavanju, nezavisni odvjetnik ističe da je Sud naveo, iako pojam invaliditeta

¹ Direktiva 2000/78 od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL 2000 L 303, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 1., str. 69.).

nije definiran u Direktivi, da se „invaliditet“ u tom kontekstu odnosi na ograničenja koja proizlaze iz dugotrajne fizičke, mentalne ili psihološke nesposobnosti koja u kombinaciji s različitim preprekama može ograničavati puno i učinkovito sudjelovanje osobe u profesionalnom životu ravnopravno s drugim radnicima. Iako stoga svaka bolest ne bi bila obuhvaćena tim konceptom invaliditeta, određene bolesti, ako su medicinski utvrđene i proizlaze iz dugotrajnih ograničenja, mogle bi se klasificirati kao invaliditet za potrebe Direktive.

Nezavisni odvjetnik Jääskinen ističe da invaliditet proizlazi iz interakcije između osoba s nesposobnošću i prepreka u stavovima i okolini koje ograničavaju njihovo puno i učinkovito sudjelovanje na radnom mjestu. Budući da je svrha Direktive suzbijanje *svih oblika* diskriminacije na temelju invaliditeta, ne mora se utvrditi veza između posla o kojem je riječ i invaliditeta u pitanju. Čak i ako to stanje ne utječe na sposobnost te osobe za obavljanje konkretnog posla o kojem je riječ, ono i dalje može biti prepreka punom i učinkovitim sudjelovanju ravnopravno s drugima. Može postojati dugotrajna fizička, mentalna ili psihološka nesposobnost koja ne čini nemogućim određeni posao, ali čini obavljanje tog posla ili sudjelovanje u profesionalnom životu objektivno težim i zahtjevnijim. Tipični primjeri toga su nesposobnosti koje ozbiljno utječu na pokretljivost ili značajno ograničavaju osjetila poput vida ili sluha. Stoga nije potrebno da je g. Kaltoftu onemogućeno obavljanje njegovog posla kao njegovatelja djece za općinu Billund kako bi se mogao koristiti zaštitom od diskriminacije na temelju invaliditeta koju osigurava Direktiva.

Nezavisni odvjetnik objašnjava da, iako ne postoji obveza zadržavanja na poslu pojedinca koji nije sposoban obavljati bitne funkcije radnog mjesta, treba poduzeti razumne mjere za prilagodbu pojedinaca s invaliditetom, osim ako bi teret za poslodavca bio nerazmjeran.

Stoga **g. Jääskinen smatra da može biti riječ o invaliditetu ako je pretilost dosegla takav stupanj da očito ograničava sudjelovanje pojedinca u profesionalnom životu.** Prema njegovom mišljenju, **jedino bi ekstremna, ozbiljna ili morbidna pretilost**, tj. kad je indeks tjelesne mase iznad 40, **mogla biti dovoljna da stvori ograničenja**, poput problema s pokretljivošću, izdržljivošću i raspoloženjem, **što predstavlja „invaliditet“** za potrebe Direktive.

Na nacionalnom je sudu da utvrdi je li pretilost g. Kaltofta obuhvaćena tom definicijom.

Naposljetku, nezavisni odvjetnik dodaje da podrijetlo invaliditeta nije bitno. Pojam invaliditeta je objektivna i ne ovisi o tome je li tužitelj uzročno pridonio nastanku svojeg invaliditeta „vlastitim“ pretjeranim energetske unosom. Inače bi fizički invaliditet nastao zbog nerazboritog preuzimanja rizika u prometu ili sportu bio isključen iz značenja invaliditeta.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća nezavisnih odvjetnika je predložiti Sudu, u punoj neovisnosti, pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako veže i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Slike iznošenja mišljenja dostupne su na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106